

Huvudman

Steg för framtiden aktiebolag

Org nr: 556753-8383

info@sodertornsgymnasium.se

hakan.kirim@sodertornsgymnasium.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Södertörns gymnasium i Botkyrka kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Steg för framtiden aktiebolag att senast den **15 april 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utredning av särskilt stöd och upprättande och dokumentation i åtgärdsprogram. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Steg för framtiden aktiebolag inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Steg för framtiden aktiebolag ska vidta följande åtgärder

Utredning av behov av särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 15 april 2026 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, skyldigheten att anmäla till skolenhetens rektor att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt rektorns ansvar att starta en utredning efter varje inkommen anmälan. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats samt vilka som har närvarat. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34a p.1 § samt 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen).
2. Se till att alla lärare och skolpersonal anmäler till rektorn om en elev, trots extra anpassningar, befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Se vidare till att rektorn, för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn – eller som har inkommit men där utredning

ännu inte har påbörjats – skyndsamt startar en utredning. Förutom att starta utredningar för de elever som befaras att inte uppfylla betygskriterierna ska rektorn också se till att starta utredning av särskilt stöd för de elever som uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 14 januari – 10 april 2026 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. (3 kap. 7 § skollagen.)

Åtgärdsprogram

1. Se till att det av ett åtgärdsprogram framgår det faktiska behov av särskilt stöd som utredningen visar att eleven har och de åtgärder som enligt utredningen behövs för att tillgodose detta behov. Se även till att det av åtgärdsprogrammen framgår vilken person på skolan som är ansvarig för att åtgärden genomförs samt vem som är ansvarig för utvärdering och när den ska ske. Huvudmannen ska, om det finns, i samband med redovisningen inkomma med samtliga åtgärdsprogram som beslutats under perioden den 14 januari – 10 april 2026. (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen.)
2. Se till att utarbeta åtgärdsprogram för de elever som efter en utredning om särskilt stöd bedöms vara i behov av sådant stöd. (3 kap. 9 § skollagen.)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Steg för framtiden aktiebolag en anmärkning avseende brister rörande extra anpassningar. Steg för framtiden aktiebolag ska senast den **15 april 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser arbetet med studiero, arbetet med att motverka kränkande behandling, utredning av ordningsstörande beteende.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:9543) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Södertörns gymnasium i Botkyrka kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Södertörns gymnasium följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, arbetet med studiero och arbetet med att motverka kränkande behandling samt ordningsstörande beteende.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 2 december 2025 och 10 december 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Starta utredning om särskilt stöd

Av Skolinspektionens utredning framgår att rektorn inte alltid startar en utredning om behov av särskilt stöd när en lärare anmält en elev utifrån att hen befarar att eleven inte kommer att uppfylla de betygskriterier som lägst ska uppfyllas.

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att skolan har olika tillfällen under läsåret då elever i behov av särskilt stöd ska lyftas till elevhälsan och rektorn. Varje elev i samtliga klasser går igenom vid ett tillfälle per termin, på ett rullande schema. Därtill har skolan "skolkonferenser" i oktober och februari där de elever lärarna och elevhälsan anser har ett stödbehov ska diskuteras. Inför dessa tillfällen påminner rektorn lärarna att de ska anmäla de elever de befarar inte kommer att uppfylla de betygskriterier som lägst ska uppfyllas. Rektorn säger i intervju att lärarna ska anmäla alla elever de känner oro för, både de som "ligger efter" och de som har större svårigheter att nå godkända kunskaper. Rektorn uppger att utifrån diskussionen om eleven beslutas vilka åtgärder som ska vidtas. Det kan till exempel bli en frånvaroutredning eller en utredning om särskilt stöd. Rektorn uppger vidare att om det bara är en kurs som eleven har svårigheter i gör skolan ingen utredning om särskilt stöd.

Av inskickad dokumentation uppger huvudmannen att det under perioden den 1 augusti 23 – 1 september 2025 var 32 elever som anmälde vara i behov av särskilt stöd. Av dessa är det fyra elever där skolan efter tre månader inte startat någon utredning om särskilt stöd. Specialläraren uppger i intervju att anledningen till detta är att skolan inväntar svar från externa utredningar, exempelvis läs- och skriv-, eller neuropsykiatriska svårigheter, och att en utredning om särskilt stöd kommer att göras först när den externa utredningen är skolan tillhanda.

Åtgärdsprogram

Av de sju åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av sju av framgår inte i något av åtgärdsprogrammen elevens behov och hur detta ska tillgodoses. Åtgärderna som beskrivs i åtgärdsprogrammen som Skolinspektionen tagit del av är inte heller i alla fall konkreta och uppföljningsbara och det är inte angivet vilken personal som är ansvarig för att åtgärderna genomförs utan i samtliga åtgärdsprogram står under

rubriken ansvar "undervisande lärare". Det framgår inte heller när och av vem åtgärderna ska följas upp. Samtliga åtgärdsprogram har ett datum då en utvärdering ska ske. Dessa utvärderingar ska på flertalet av åtgärdsprogrammen göras 11 till 18 månader efter att åtgärdsprogrammen upprättats. Utredningen visar även att ändringar av åtgärderna görs men de dokumenteras inte i åtgärdsprogrammen.

Vidare beskrivs inte i något av åtgärdsprogrammen i vilka kurser eleven riskerar att få eller har betyget F. Samtliga åtgärdsprogram beskriver i stället vilka extra anpassningar eleverna ska ges av lärarna och specialläraren. Exempel på åtgärder som beskrivs är muntliga kompletteringar vid prov, placering nära läraren, längre tid vid prov och uppgifter, hjälp att komma igång och avsluta. Flera av åtgärderna är eleverna själva ansvariga för. Dessa är exempelvis att läsa böcker, slå upp och förklara nya ord, nöta in nya begrepp och lyssna på böcker, poddar och nyheter.

Specialläraren säger i intervju att hen anser att behoven är tydligt beskrivna eftersom hen har beskrivit vilka diagnoser eleverna har. Vidare säger specialläraren att anledningen till att åtgärdsprogrammen beskriver vilka extra anpassningar eleverna ska få är att hen tycker att det väger tyngre att skriva de extra anpassningarna i ett åtgärdsprogram än om de skrivs i något annat dokument. Anledningen till att åtgärdsprogrammets uppföljning sker efter cirka ett år är enligt specialläraren att elevens diagnoser inte försvinner och behovet därför kommer att kvarstå. Hen uppger att det däremot kan ske justeringar av stödet eleverna ska få men dessa justeringar skriver hen inte in i åtgärdsprogrammen utan hen skriver dem i stället till lärarna. Specialläraren uppger vidare att det finns elever hen ger särskilt stöd utan att de har ett åtgärdsprogram.

Av åtgärdsprogrammen och av intervjuerna framgår att elever och vårdnadshavare ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Samtliga åtgärdsprogram är beslutade av rektorn.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. § 34 a p.1 skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen,

ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen.)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Starta utredning om särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med starta utredning för behov av särskilt stöd. Av utredningen framgår att samtliga elever som kan vara i behov av särskilt stöd inte utreds och att en anmälan om att en elev riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som lägst ska uppfyllas leder till andra åtgärder. Om en elev har en hög frånvaro görs i stället en frånvaroutredning. Om skolan beslutar att eleven behöver utredas för läs- och skriv- eller neuropsykiatriska svårigheter görs inte heller någon utredning om särskilt stöd innan den externa utredningen är gjord. En rektor är enligt skollagen skyldig att starta en utredning efter en anmälan om behov av särskilt stöd. En utredning om behov av särskilt stöd ska göras för att analysera vilka svårigheter eleven har och hur de ska mötas. Att rektorn inte ser till att en utredning om särskilt stöd påbörjas skyndsamt är en brist. Bristen medför att elever inte ges eller riskerar att inte ges det stöd som de behöver och har rätt till.

Åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer att det finns flera brister i skolans arbete med åtgärdsprogram. Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del framgår inte vilket särskilt stöd eleven ska få och/eller i vilken omfattning eleven ska få stödet. Det framgår inte heller när en uppföljning ska ske eller vem som ska genomföra de åtgärder som skrivs fram i åtgärdsprogrammen

och när detta stöd ska ges. Utredningen visar även att särskilt stöd ges till elever utan att ett åtgärdsprogram har upprättats. Av skollagen framgår att det av åtgärdsprogrammet ska framgå behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses samt att det särskilda stödet ska ges i den form och omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskap eller betygskriterier som minst ska uppfyllas. Om en elev har en diagnos, till exempel en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, räcker det inte med att ange diagnosen som en beskrivning av elevens behov av särskilt stöd. Det som är relevant för frågeställningen kring särskilt stöd är i stället hur elevens diagnos påverkar skolsituationen. Ett åtgärdsprogram bör utgå från den pedagogiska bedömningen av elevens behov av särskilt stöd som har gjorts i utredningen och åtgärderna behöver vara konkreta och utvärderingsbara. Att åtgärdsprogram inte upprättats till alla elever som ges särskilt stöd, samt att det inte framgår av åtgärdsprogrammen på vilket sätt och i vilken omfattning eleven ska få stöd för att nå godkända kunskaper i aktuella kurser och inte heller vem som ansvarar för att ge stödet är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Steg för framtiden aktiebolags verksamhet vid Södertörns gymnasium uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning av behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram. Det finns därför skäl att förelägga Steg för framtiden aktiebolag att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av utredningen framgår att samtliga elever inte erhåller de extra anpassningar de har behov av. Av intervju med rektorn, specialläraren och lärarna framgår att skolan strävar efter att ge mycket extra anpassningar på gruppnivå. Lärare berättar i intervju att eleverna exempelvis får inläst material, talsyntes, mikropausar. Lärare berättar också att de har en gemensam lektionsstruktur som underlättar elevernas förståelse för lektionens olika delmoment. Specialläraren säger i intervju att hen varit

noga med att prata med lärarna om anpassningar på gruppnivå. Hen uppger dock att lärarna inte alltid lyckas bryta ner och konkretisera uppgifterna på den nivå eleverna har behov av. Det framgår även i utvärderingen av ett av de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av att lärarna inte gett alla extra anpassningar som eleven haft behov av.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § Skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna inte alltid ges de extra anpassningar de har behov av för att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, detta är därför en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Steg för framtiden aktiebolags verksamhet vid Södertörns gymnasium uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar. Utredningen visar att skolan arbetar med att ge eleverna extra anpassningar på gruppnivå och endast i ett mindre antal fall får inte elever de extra anpassningar de har behov av. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Steg för framtiden aktiebolag en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Arbetet med studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av utredningen framgår att skolan bedriver arbete för att skapa studiero. Av huvudmannens inskickade dokumentation och av intervjuer framgår att skolan för att skapa studiero har en gemensam lektionsstruktur. Av Skolinspektionens observationer framgår att merparten av lärarna arbetar efter denna struktur. I år 1 arbetar skolan med studieteknik och i denna årskurs har eleverna även fasta placeringar i klassrummen. Vidare har skolan en konsekvenstrappa som är väl känd för både elever och lärare. För att säkerställa att ordningsregler efterlevs dokumenteras överträdelser genom incidentrapporter. Kuratorn och specialläraren arbetar även i klasserna med hälsa, lärande och värdegrund enligt en strukturerad plan.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen.

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (3 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet med att motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av utredningen framgår att lärarna agerar när kränkningar sker samt anmäler dessa till rektorn. Huvudmannen informeras om kränkningar som skett vid veckovisa möten med rektorn och samtliga kränkningsärenden utreds. Inskickad dokumentation visar att det under det senaste året skett tio kränkningar på skolan. I intervju berättar skolans mentorer att de arbetar mycket med konflikthantering och på så sätt i många fall hanterar situationer innan kränkningar sker. Vidare framgår att kuratorn alltid kopplas in när en kränkning skett. Kuratorn för samtal med inblandade elever, vanligtvis i syfte att få till ett förändrat beteende. Kuratorn följer även upp de anmälda kränkningsärendena. Rektorn får information om att en kränkning skett genom incidentrapporterna.

Rättslig reglering

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av ordningsstörande beteende**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av inskickad dokumentation framgår att skolan har tydliga rutiner för att arbeta med elever som vid upprepade tillfällen stör ordningen eller begår en allvarlig förseelse. Under det senaste året har skolan genomfört fyra utredningar om ordningsstörande beteende. Alla incidenter dokumenteras genom anmälningsblanketter som sammanställs regelbundet. Vid upprepade händelser förs samtal med elev och mentor för att tydliggöra förväntningar och behov av förändring. Om beteendet fortsätter kontaktas vårdnadshavare. Vid fortsatta ordningsproblem kallas elev till samtal med rektorn. Åtgärder kan innefatta skriftlig varning och avstängning. Kuratorn uppger att i de fall en elev blivit avstängd har kuratorn en kontinuerlig kontakt med eleven både under och efter avstängningen.

Rättslig reglering

Om en elev i gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Tonny Johansson

Beslutsfattare
Signerat av: Tonny Johansson

X Terese Westin

Föredragande
Signerat av: Terése Westin

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Åsa Olsson medverkat.